

Laidiens: 14.12.1993., Nr. 123

APSTIPRINĀTI

ar Latvijas Republikas

Ministru Padomes

1991 gada 4. jūnija lēmumu

Nr. 151

PAGaidu NOTEIKUMI

koku izsniegšanai Latvijas Republikā

VISPĀRĪGIE NOTEIKUMI

1. Šie noteikumi ir spēkā visā Latvijas Republikas teritorijā un ir obligāti visām juridiskām un fiziskām personām, kuras veic koku un krūmu ciršanu (tālāk tekstā — «ciršana») un izvešanu, atsveķo mežaudzes, iegūst un izved citus otrkārtējos mežmateriālus (celmus, koku saknes, lūkus, koku mizas, eglītes, meijas, klūgas, tāsis).

2. Šie noteikumi neattiecas uz:

2. 1. koku un krūmu atvašu iznīcināšanu lauksaimniecībā izmantojamās platībās, atsavinātajās autoceļu un dzelzceļu, sakaru un elektropārvades līniju platībās, kā arī grāvju trasēs;

2.2. augļu un dekoratīvo koku un krūmu ciršanu dārzos, kokaudzētavās, plantācijās, piemājas un dienesta zemju platībās;

2.3. dzīvžogu apcirpšanu un koku vainagu dekoratīvo veidošanu.

MEŽA CIRŠANAS FONDS

3. Latvijas Republikas meža ciršanas fonds ir:

lauku apvidu mežsaimniecības zemju meža ciršanas fonds un pārējo zemju (lauksaimniecības, vides aizsardzības, valsts aizsardzības un citas zemes) meža ciršanas fonds;

pilsētu zemju meža ciršanas fonds.

Koki un krūmi, ko novāc no lauksaimnieciskajām platībām vai kopjot stādījumus, neietilpst ciršanas fondā, un zemes lietotājs šos darbus izpilda, saskaņojot izstrādājamās apjomus ar vietējo pašvaldību un mežniecību. Ja koku ciršana var radīt nevēlamas pārmaiņas ainavā, pašvaldības pienākums ir šo darbu saskaņot ar Vides aizsardzības komitejas vietējām inspekcijām. Meža zemes citās zemju kategorijās pārskaita tikai ar Latvijas Republikas Ministru

Padomes lēmumu, pamatojoties uz pašvaldības pieprasījumu un Meža ministrijas un Vides aizsardzības komitejas slēdzienu. Lauksaimniecības platības meža zemēs pārskaita pēc zemes lietotāja (īpašnieka) pieprasījuma vai mežierīcības uzņēmuma ieteikuma.

4. Meža ciršanas fonds sastāv no meža galvenās izmantošanas fonda un meža starpizmantošanas fonda.

5. Meža galvenā izmantošana ir:

5.1. kailcirtes;

5.2. sanitārās kailcirtes briestaudzēs un pieaugušās audzēs ar nogabala platību, ne mazāku kā 0,3 ha;

5.3. pakāpeniskās cirtes;

5.4. izlases cirtes;

5.5. citas cirtes, ja izcērtamie koki ir briestaudžu un pieaugušu audžu vecumā.

6. Meža starpizmantošana ir:

6.1. meža kopšanas cirtes;

6.2. sanitārās izlases cirtes;

6.3. sanitārās kailcirtes, izņemot 5.2. apakšpunktā minētās;

6.4. citas cirtes, izņemot 5.5. apakšpunktā minētās;

6.5. rekonstruktīvās cirtes.

7. Koku ciršanas apjomus kailcirtēs, pakāpeniskajās, izlases, kā arī kopšanas, sanitārajās izlases un rekonstruktīvajās cirtēs nosaka aprēķinātās un apstiprinātās meža galvenās izmantošanas un starpizmantošanas tāmes.

8. Meža galvenās izmantošanas un starpizmantošanas tāmes aprēķina mežierīcības uzņēmums katram meža apsaimniekotājam (īpašniekam).

Aprēķinātās tāmes meža grupām un saimnieciskajām sekcijām apstiprina Meža ministrija pēc saskaņošanas ar Vides aizsardzības komiteju.

9. Meža galvenās izmantošanas tāmes pārsniegšana virsmežniecībā nav pieļaujama.

10. Meža ministrijas amatpersonas, kuras pieļāvušas apstiprinātās meža galvenās izmantošanas tāmes pārsniegšanu atsevišķās meža grupās un saimniecībās, saucamas pie materiālās un disciplinārās atbildības.

11. Ja kārtējā gadā nepieciešams cirst šo noteikumu 5:2. un 5.5. apakšpunktā minētās cirtes, tad attiecīgi jāsamazina kailciršu apjomi, kuri jāieskaita nākamā gada galvenās izmantošanas cirsmu fondā.

12. Papildus izsniegt kokus uz celma virs gadam noteiktā ciršanas apjoma atļauts visu grupu mežos mežsaimniecības zemēs:

12.1. ar Meža ministrijas atļauju mežsaimniecības vajadzībām (uguns novērošanas torņu, tiltu, elektrolīniju un sakaru līniju ierīkošanai un citām speciālas nozīmes būvēm un to remontam) izlases cirtēs pieaugušās un pāraugušās audzēs, ievērojot, ka šīs audzes nedrīkst pārretināt (pieļaujama biezības rādītājs 0,5);

12.2. ar virsmežniecības atļauju:

meža starpizmantošanas cirtēs, ja rodas papildu nepieciešamība meža kopšanai;

izcērtot atsevišķus kokus un sēkliniekus;

12.3. ar mežniecības atļauju:

kritalas.

Kritalas ir uz zemes guloši vai stāvoši nokaltuši koki un to daļas, no kuriem nevar sagatavot neviena sortimenta lietkokus.

Kritalas veidojas, kokiem dabiski atmirstot, kā arī snieglauzēs, snieggāzes, vējlauzēs, vējgāzēs un kaitēkļu, slimību un ugunsgrēku bojātajās mežaudzēs, kā arī lielas biezības jaunaudzēs, kokiem ar lielu augšanas enerģiju dabiski izretinoties.

13. Mežizstrādātāja kārtējā gada cirsmu fondam pieskaita cirsmu atlikumus, kuriem nav noformēts ciršanas termiņa pagarinājums, kā arī neiesāktas cirsmas un cirsmas, kurām piešķirts ciršanas termiņa pagarinājums.

Cirsmu atlikumi ir ciršanai paredzētie koki, kuri nav izcirsti koku ciršanas biļetē paredzētajā termiņā un kuru ciršanas termiņi nav pagarināti.

Ciršanas tāmē paredzētais, bet iepriekšējā gadā neizmantotais cirsmu fonds nonāk mežniecības rīcībā, un to ir atļauts pārdot izsolē.

14. Latvijas Republikas Ministru Padome tāmes ietvaros apstiprina virsmežniecību nākamā gada galvenās izmantošanas un starpizmantošanas cirsmu fondus, kas nepieciešami valsts pasūtījuma izpildei. Latvijas Republikas Ministru Padomes noteiktajā kārtībā virsmežniecības pārējo cirsmu fondu nodod mežizstrādes uzņēmējiem pēc rajonu pašvaldību priekšlikumiem, kā arī izsniedz to attiecīgiem mežu apsaimniekotājiem.

Izolēs kokus, kokmateriālus un otrkārtējos mežmateriālus pārdod tikai zemes lietotājs (īpašnieks) saskaņā ar Mežmateriālu izsoles noteikumiem.

15. Virsmežniecības sagatavo cirsmu fondu meža galvenās izmantošanas cirtēs divus gadus, krājas un sastāva kopšanas cirtēs — vienu gadu pirms cirsmu izstrādes uzsākšanas.

16. Atsveķošanai paredzētajās mežaudzēs cirsmu fondu sagatavo un nodod ar aktiem mežizstrādātājiem līdz kārtējā gada 1. oktobrim.

Audzū atsveķošana jāveic minerālaugsnēs augošās pieaugušās un pāraugušās I—III bonitātes priežu audzēs.

Priežu briestaudžu atsveķošana atļaujama tikai tad, ja atsveķošanas fondā pietrūkst pieaugušu audžu 10 gadu ilgam atsveķošanas laika posmam, ja šīs briestaudzes līdz atsveķošanas termiņa beigām sasniegs ciršanas vecumu.

17. Ja priežu audžu atsveķošana nemaz nav uzsākta vai tās atsveķotas nepilnīgi, šīs audzes var nocirst tikai pēc Meža ministrijas iekreizējas atļaujas.

18. Atsveķošanas brūču skaits un izvietojums atkarībā no stumbra caurmēra krūšaugstumā tiek noteikts atbilstoši Meža ministrijas apstiprinātajai instrukcijai par audžu atsveķošanu un mežķīmisko izejvielu ieguvu Latvijas Republikas mežos.

19. Sulu tecināšana atļauta 5 gadus pirms audzes nociršanas.

20. Meža ciršanas fonda apgūšanas gads (koku ciršanas un izvešanas termiņi) noteikts no kārtējā gada 1. oktobra līdz nākamā gada 30. septembrim. Koku ciršanas un izvešanas termiņi ir atkarīgi no sezonas īpatnībām, ievērojot sanitāros noteikumus Latvijas Republikas mežos.

21. Mežizstrādātājam jāsaņem koku ciršanas biļete jebkura koka nociršanai, izņemot kokus šo noteikumu 2. punktā minētajās vietās.

22. Lai uzsāktu audžu atsveķošanu un citus otrkārtējo mežmateriālu ieguves darbus, mežizstrādātājam ir jāsaņem meža zīme.

23. Koku ciršanas biļeti un meža zīmi izraksta un izsniedz mežzinis, un mežizstrādātājs to saņem pirms ciršanas, atsveķošanas un citu otrkārtējo mežmateriālu ieguves darbu uzsākšanas.

Meža zīmi audžu atsveķošanai izsniedz uz visu ekspluatācijas laiku.

24. Koku ciršanas biļete vai meža zīme jāizraksta 3 eksemplāros. Pirmo eksemplāru saņem mežizstrādātājs, otro — apgaitas mežsargs, bet trešais paliek mežniecībā.

25. Koku ciršanas biļete un meža zīme ir vienīgie dokumenti, kas dod tiesības tās īpašniekam cirst un izvest kokus un krūmus, ka arī iegūt un izvest otrkārtējos mežmateriālus. Jebkādas citas rakstveida vai mutvārdu atļaujas ir nelikumīgas.

26. Koku ciršanas biļete un meža zīme ir pēc noteikta parauga veidoti dokumenti. Mežizstrādātājam ir tiesības saņemt koku ciršanas biļeti un meža zīmi visa saimnieciskā gada laikā.

27. Izsniedzot koku ciršanas biļeti un meža zīmi, mežzinim ir jāiepazīstina mežizstrādātājs ar šiem noteikumiem, sanitārajiem noteikumiem Latvijas Republikas mežos un ugunsdrošības noteikumiem mežā, kā arī jādara zināms, kāda atbildība ir par to neievērošanu. Koku ciršanas biļetes un meža zīmes visos eksemplāros mežizstrādātājs parakstās, ka ir iepazinies ar šiem noteikumiem.

28. Koku ciršanas biļeti vai meža zīmi mežsargs pēc saņemšanas reģistrē savā dokumentu uzskaites grāmatā. Ar šo dokumentu saņemšanas dienu mežsargs uzsāk kontrolēt mežizstrādātāja darbu cismās vai meža nogabalos.

29. Ar koku ciršanas biļetes vai meža zīmes saņemšanas dienu mežizstrādātājam nodotās cirsmas vai cita veida izmantošanai paredzētie nogabali atzīstami par nodotiem mežizstrādātāja apsardzībā. No šīs dienas mežizstrādātājam jāpilda visi šajos noteikumos paredzētie pienākumi un mežniecība nepieņem nekādas pretenzijas par nodoto cirsmu fondu.

30. Koku ciršanas biļete un meža zīme dod tiesības mežizstrādātājam cirst kokus un krūmus vai veikt otrkārtējo mežmateriālu ieguvī norādītajās vietās, apjomos un termiņos, un tā jāuzrāda pēc meža dienesta un citu kontroles darbinieku pieprasījuma.

31. Mežizstrādātājam koku ciršanas biļeti un meža zīmi uz vairākām cismām vienā apgaitā ir atļauts izrakstīt, ja visās cismās ir viens cirtes un koku izsniegšanas veids.

32. Koku ciršanas biļeti un meža zīmi uz vienu cirsmu ir atļauts izrakstīt arī vairākiem mežizstrādātājiem, ja uz izcērtamiem kokiem izdara atšķirīgas atzīmes vai norobežo platību ar vizūrām.

33. Pēc koku ciršanas biļetē vai meža zīmē norādītā pēdējā koku ciršanas un otrkārtējo mežmateriālu ieguves un izvešanas termiņa izbeigšanās mežsargs kopā ar ciršanas vietas apskates aktu un citiem dokumentiem nodod mežniecībā koku ciršanas biļetes vai meža zīmes savu eksemplāru.

34. Koku ciršanas biļešu un meža zīmju aizpildīšanu, izsniegšanu un glabāšanu nosaka Meža ministrijas apstiprinātā instrukcija par koku ciršanas biļešu un meža zīmju izsniegšanu Latvijas Republikā.

35. Koku ciršanas biļeti līdz 15 dienām pēc koku ciršanas uzsākšanas ir atļauts izsniegt šādos gadījumos:

35. 1. meža ugunsgrēka likvidēšanai;

35.2. dabas stihijas radīto avāriju un to seku likvidēšanai;

35.3. uz sakaru un elektropārvades līnijām uzkrītušu koku novākšanai;

35. 4. vizūru ciršanai.

36. Koku ciršanas biļeti vai meža zīmi var anulēt šādos gadījumos:

36. 1. ja likvidēts uzņēmums, iestāde vai organizācija;

36.2. ja koku ciršanas biļete vai meža zīme izrakstīta, neievērojot šos noteikumus un citus mežsaimniecības normatīvos aktus;

36.3. ja mežu neizmanto atbilstoši tiem mērķiem vai prasībām, kas paredzēti koku ciršanas biļetē vai meža zīmē;

36.4. ja mežizstrādātājs brīvprātīgi atsakās no meža izmantošanas;

36.5. ja ir izrakstīts lieks meža galvenās izmantošanas cirsmu fonds;

36.6. ja zeme atdota citam zemes lietotājam;

36.7. ja, izrakstot koku ciršanas biļeti vai meža zīmi, pieļautas tehniska rakstura kļūdas.

37. Visi anulētās koku ciršanas biļetes un meža zīmes eksemplāri jāglabā mežniecībā.

38. Saskaņā ar šo noteikumu 14. punktā noteikto kārtību virsmežniecības un meža apsaimniekotāji slēdz līgumus ar mežizstrādātājiem katru gadu pirms meža ciršanas saimnieciskā gada sākuma laikā no 1. augusta līdz 20. septembrim.

39. Pirms līguma noslēgšanas mežizstrādātājam ir tiesības apskatīt tam piešķirtās cirsmas dabā un iepazīties ar šo cirsmu novērtējumiem. Ja mežizstrādātājs nepiekrīt mežniecības dotajam cirsmu novērtējumam, tam ir tiesības pirms koku ciršanas biļetes saņemšanas iesniegt mežniecībā pamatotus rakstveida iebildumus. Tādā gadījumā mežniecības darbinieki, piedaloties rnežizstrādātāja pārstāvim, cirsmu novērtē atkārtoti. Ja pārbaudē atklātās novirzes no mežniecības sākotnējiem datiem atšķiras vairāk nekā par 10%, koku ciršanas biļeti izraksta pēc kontrolvērtējuma.

40. Ja kokus un otrkārtējos mežmateriālus izsniedz nelielos apjomos, mežniecībai ir atļauts noteikt īsākus koku ciršanas un otrkārtējo mežmateriālu ieguves un izvešanas termiņus.

41. Ja kokmateriālus nav iespējams izvest tūlī pēc ciršanas, tos var atstāt mežā, ievērojot sanitāros noteikumus.

42. Kokmateriāli uzskatāmi par izvestiem, ja tie ir aizvesti no ciršanas vietām.

43. Ja cirmā ir uzsākta ciršana, bet noteiktajā termiņā tā nav pabeigta un ja mežā atstāti sagatavoti, bet noteiktajā termiņā neizvesti kokmateriāli, mežizstrādātājam ir tiesības saņemt ciršanas un izvešanas termiņa pagarinājumu līdz nākamā gada 31.martam.

Ciršanas un izvešanas termiņa pagarinājumu piešķir mežniecība pēc mežizstrādātāja rakstiska pieteikuma, kas jāiesniedz, iekams nav beidzies koku ciršanas biļetē uzrādītais ciršanas vai izvešanas termiņš.